

Programma 'sociale veerkracht van ouderen'

Bijeenkomst 'Actief voor en met ouderen in Nieuw West', 8 maart 2017, verslag

In een bijeenkomst op 8 maart hebben diverse partners van het Ben Sajetcentrum in het kader van het programma 'sociale veerkracht van ouderen' bestaande en mogelijke toekomstige activiteiten in Nieuw West met elkaar besproken. Doel van de bijeenkomst was tweeledig.

Kennis maken met elkaars activiteiten en bespreken of het toegankelijk maken van het concept 'veerkracht' bijdraagt aan de wensen en behoeften in de praktijk.

Bij de bijeenkomst waren aanwezig:

GGD: Michaela Schönenberger, adviseur gezondheid & welbevinden volwassenen en ouderen

Hogeschool van Amsterdam: Ellen Budde, projectleider 'Amstelhuis', onderdeel van het programma Urban Vitality

ROC van Amsterdam: Jacqueline Karsten en Flip Derks, programmamanagers Zorg & Welzijn

Calibris Advies: Anne Marie Bas, wijkleerbedrijf van Calibris

Amsterdam Thuiszorg: Hanneke Aldenhuijzen, gebiedsmanager. Nine Cuiper, wijkverpleegkundige / casemanager dementie.

Eerste Lijn Amsterdam, Wim Klein Nagelvoort, adviseur ouderen.

VU / Amsterdam Center on Aging: Guy Widdershoven, hoogleraar en voorzitter Ben Sajetcentrum programmaraad 'Sociale veerkracht van ouderen'

Ben Sajetcentrum: Jenneke van Pijpen, programmamanager ouderenzorg

Inleiding op de bijeenkomst en het programma 'sociale veerkracht': het concept veerkracht; wat is dat? In de basis het omgaan met risico's die zich voor (kunnen) doen. In geval van ouderen gaat het dan om verlies van o.a. mobiliteit, sociale relaties, gezondheid, mentale en psychische vermogens. In de wetenschappelijke kennis over veerkracht wordt onderscheid gemaakt tussen 'biologische, emotionele en sociale veerkracht'. Mensen verschillen in deze vormen van veerkracht om om te gaan met verlies.

Doel van het programma 'Sociale veerkracht van ouderen' van het Ben Sajetcentrum is wetenschappelijke kennis over veerkracht bruikbaar maken voor de zorgprofessionals op alle (MBO en HBO) niveaus. Daarvoor worden drie activiteiten gepland: 1. Kennis verzamelen en ontsluiten voor professionals (boekje of anderszins), 2, in een proeftuin in Nieuw West ontwikkelen van concreet gebruik van het concept 'veerkracht' 3. Verwerken van de resultaten in onderwijsmateriaal. In al deze drie activiteiten wordt de driehoek 'praktijk, opleidingen (docenten en studenten) en wetenschap' betrokken. Voor deze activiteiten wordt aan Nieuw West als gebied gedacht.

Activiteiten van de aanwezige organisaties:

GGD: 2 kernactiviteiten. Kerngegevens over gezondheid en welzijn van de Amsterdamse bevolking verzamelen. Deze zijn, ook per gebied, te vinden op

<https://amsterdam.ggdgezondheidinbeeld.nl/volwassenen/>

In het voorjaar van 2017 verschijnen de nieuwe cijfers, verzameld in 2016.

Tweede kernactiviteit is netwerkactiviteiten in (oa) Nieuw West gericht op gezondheidsbevordering. Hiervoor is ook aangesloten bij het platform 'Kleurrijk Nieuw West' waarin alle organisaties betrokken bij (activiteiten voor) ouderen met een migrantenachtergrond samen komen. De eerstvolgende keer (28 maart) zal het Ben Sajetcentrum aanwezig zijn. Ook is de GGD bezig met het thema 'positieve gezondheid' toepasbaar te maken (projectleider Fransisca Flinterman).

Cordaan Thuiszorg: aandacht werd gevraagd voor de volgende punten:

- Vanaf 2018 verandert de contractering van thuiszorg. In elk van de 22 gebieden in Amsterdam wijst de verzekeraar één preferente aanbieder aan. Andere organisaties mogen, in dat gebied, wel werken maar krijgen 75% van het tarief. Hiermee zou de coördinatie van zorg moeten verbeteren. Of en waar Cordaan Thuiszorg (alle) zorg mag gaan leveren vanaf 2018 is dus nog onzeker.
- Er zijn de laatste jaren al veel nieuwe concepten / ideeën op de thuiszorg afgekomen, en waarvan ook veel al behoort tot de basiscompetenties van de wijkverpleegkundige. Sluit daar op aan en bedenk wat er echt (ver)nieuw(end) is.
- De veerkracht van de professional heeft ook aandacht nodig.
- Benut de zorgnetwerken waarin alle disciplines (waaronder ook welzijn) al samenwerken.
- Er zijn wijken in Nieuw West waar nog weinig vernieuwende activiteiten zijn (bijv. (Nieuw)Sloten), kijk of daar mogelijkheden zijn.

Eerste Lijn Amsterdam: samenwerkingsverband van de hele 1^e lijn; van huisarts tot fysiotherapeut, Praktijk ondersteuners etc. Nu, samen met het Ben Sajetcentrum, bezig met een project gericht op integrale zorg (presentatie bijgevoegd). Preventie-activiteiten behoren niet voor alle professionals in de eerste lijn tot de kernactiviteit.

Hogeschool van Amsterdam: Het programma Urban Vitality kent verschillende activiteiten voor en met ouderen. Belangrijke activiteit is het Amstelhuis. In dit filmpje

<https://www.youtube.com/watch?v=JTfmuOVmG4E&feature=youtu.be> wordt e.e.a. toegelicht. In het Amstelhuis zijn studenten actief in onderzoek. Bedoeling is om nog twee soortgelijke huize te openen, waarvan één in West; de locatie is nog niet bekend.

Calibris Advies: Calibris heeft, samen met het ROC, een wijkleerbedrijf opgezet. In dat wijkleerbedrijf krijgen studenten een opleiding op niveau 2 en wordt de stage geregeld met informele zorg en aandacht voor oudere buurtbewoners. Daarin staat wederkerigheid in de aandacht; de oudere helpt de student ook met iets wat zij nodig heeft. Hier een filmpje:

<https://www.youtube.com/watch?v=MGyBdkig0U&app=desktop>

Het programma is een succes en gaat uitgebreid worden naar andere stadsdelen. Het programma is wel geëvalueerd, maar (nog) niet wetenschappelijk onderzocht. Hier ligt wellicht een mogelijkheid / wensen.

ROC van Amsterdam. In voorbereiding is het programma waarvoor een grote RIF subsidie is ontvangen; zorg in de 21^e eeuw. Met fieldlabs waarin onderwijs en praktijk in nieuwe skills worden gecombineerd wordt een slag geslagen in vernieuwing van het onderwijs. Filmpje met nadere toelichting: <https://vimeo.com/195290645/f29a6cfcbc>

In het MBO zijn daarnaast 'excellentie-gelden' beschikbaar. Met die gelden kan voor excellente studenten, op elk niveau, een extra studieprogramma worden aangeboden. Dit zou wellicht een mogelijkheid bieden om leermateriaal over 'sociale veerkracht' aan te bieden en verder vorm te geven.

Gemaakt opmerkingen, tips en mogelijkheden:

- Verduidelijk en concretiseer het concept 'sociale veerkracht' zodat het snel en duidelijk uit te leggen is.
- Bedenk goed welke vorm de kennisverspreiding wordt gekozen. Dat kan ook met film of andere vormen van beeld. In de vorm van een filmpje mét praktijkvragen is ook een hele goede vorm. Op www.seriousoaps.nl zijn daarvan voorbeelden te zien (en te doen ☺).
- Er is ruimte voor (veel) meer projecten en activiteiten met en in het onderwijs.

- Er is enthousiasme om samen te werken aan dit thema.

Afspraken:

We houden met / in deze groep mensen contact. En zullen daar op enig moment ook uitbreiding voor zoeken, in eerste instantie ook vooral met ouderen zelf.

De eerste stap wordt het concretiseren van het begrip veerkracht en het verzamelen van alle kennis in boekvorm of anderszins. Graag benutten we daarvoor de input van de aanwezigen bij deze bijeenkomst.

Veel dank aan alle aanwezigen en hopelijk is met dit verslag iets van de inspiratie die voelbaar was overgekomen.